

Adresa: **Ul. Hamdije Čemerlića 39a**
71000 Sarajevo
<http://www.voda.ba>

tel. +387 33 726 444
fax. +387 33 726 423
e – mail: info@voda.ba

Broj: **UP-1/21-3 40-638-2/24**
Datum: **19.12.2024. godine**

«Agencija za vodno područje rijeke Save» Sarajevo po zahtjevu pravnog lica JP „Elektroprivreda BH“ d.d. Sarajevo TE Tuzla, vezano za aktivnost privremenog i kontrolisanog ispuštanja tehnoloških otpadnih voda sa odlagališta šljake i pepela „Jezero II“ preko ispusta (mjerno mjesto) E₃, na osnovu člana 132. i člana 133. Zakona o vodama («Službene novine Federacije BiH», broj 70/06) i člana 270. Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj 2/98, 48/99, 61/22), donosi:

Nalog

- U cilju obaranja nivoa vodnog ogledala na odlagalištu šljake i pepela Jezero II na kotu 279,50 mn.m., ispuštanjem tehnološke otpadne vode na ispustu E₃, koji se treba izvesti u periodu naredna tri mjeseca od izdavanja ovog naloga (u roku 3 mjeseca), odobrava se JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, Podružnica TE Tuzla, privremeno, kontinuirano i kontrolirano ispuštanje tehnološke otpadne vode sa odlagališta „Jezero II“ preko ispusta (mjerno mjesto) E₃ u količini od 1.000.000 m³ uz slijedeće uslove:
 - Da se vrši monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda prilikom ispuštanja tehnoloških otpadnih voda putem laboratorije ovlaštene od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. U toku ispuštanja tehnoloških otpadnih voda preko ispusta (mjerno mjesto) E₃ u periodu od tri mjeseca od izdavanja ovog naloga, vršiti redovna ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, uzimanjem uzorka efluenta iz okna za monitoring u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije («Službene novine Federacije BiH», broj 26/20, 96/20 i 1/24). Rezultate analiza dostaviti ovoj Agenciji.
 - Da se ispuštanje otpadnih voda vrši kontrolisano i na način da uticaj istih na kvalitet podzemnih i površinskih voda bude izražen u što je moguće manjoj mjeri.
 - Korisnik ovog vodnog naloga je u obavezi da imenuje odgovorno stručno lice sa osnovnim zadatkom kontinuiranog nadzora (praćenja i kontrole) nad provođenjem aktivnosti na povremenom ispuštanju otpadnih voda.
 - Da se izbjegavaju „udarna“ ispuštanja kao i ispuštanja u malovodnom periodu.
 - Da formira i vodi knjiga - dnevnik u kome će se registrovati vrijeme i količine ispuštene vode kao i opažanja i aktivnosti u postupku privremenog i kontrolisanog ispuštanja tehnološke otpadne vode sa odlagališta Jezero II preko ispusta (mjerno mjesto) E₃.
 - U slučaju opažanja bilo kakvih promjena koje bi imale značajan uticaj na površinske i podzemne vode obustaviti privremeno ispuštanje tehnološke otpadne vode.
- Na osnovu utvrđenog stepena zagađenja ispuštenih otpadnih voda izraženog preko broja EBS-a, (ispitivanje urađeno od strane ovlaštene laboratorije) u skladu sa Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06) i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opšte vodne naknade i posebnih vodnih naknada, Poglavlje IV („Službene novine Federacije BiH“, broj 92/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16), korisnik je obavezan za utvrđeni broj EBS-a prema rezultatima ispitivanja plaćati posebnu vodnu naknadu za zaštitu voda za ispuštene tehnološke otpadne vode sa odlagališta Jezero II preko ispusta (mjerno mjesto) E₃ u toku važenja ovog naloga.
- Ovaj vodni nalog se daje na određeni period od tri mjeseca od izdavanja ovog naloga.
- Ukoliko zbog navedenih aktivnosti dođe do promjene ili poremećaja kvaliteta podzemnih i površinskih voda, korisnik objekta obavezan je izvijestiti nadležne organe i izvršiti izvanredna postupanja po nalogu nadležnih organa, te o vlastitom trošku uzroke štete otkloniti, a nastale štete nadoknaditi.

5. Potrebno je u što kraćem roku izvršiti mehaničko čišćenje cjevovoda povratne vode a navedena aktivnost je obavezna kako bi se postigao projektovani kapacitet i onemogućilo eventualno dodavanje sirove vode za hidraulički transport šljake i pepela na odlagalište Jezero II, a samim tim bi se smanjila potreba za vanrednim ispuštanjem tehnoloških otpadnih voda.

Obrazloženje

Pravno lice, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d., Sarajevo, Podružnica TE „Tuzla“ Tuzla, zahtjevom broj: 02-52-3-12463-1/2024 od 11.12.2024. godine, se obratilo ovoj Agenciji za donošenje rješenja o vodnom nalogu za aktivnost privremenog i kontrolisanog ispuštanja tehnoloških otpadnih voda sa odlagališta šljake i pepela Jezero II preko ispusta (mjerio mjesto) E3 u periodu od tri mjeseca od izdavanja naloga u cilju obaranja nivoa vodnog ogledala na odlagalištu šljake i pepela Jezero II na kotu 279,50 m n.m..

Uz zahtjev je dostavljena slijedeća dokumentacija:

- Obrazloženje postupanja JP „Elektroprivreda BiH“ d.d., Sarajevo, Podružnica TE „Tuzla“ Tuzla o razlozima za izdavanje novog naloga za privremeno ispuštanje tehnoloških otpadnih voda.

U dostavljenom zahtjevu se navodi da je neophodno obaranje nivoa vodnog ogledala na odlagalištu šljake i pepela Jezero na Jezero II na 279,50 mn.m.

Za postizanje navedenog cilja, potrebno je u što kraćem vremenu započeti vanredno ispuštanje cca 1.000.000 m³ tehnološke otpadne vode, u periodu od naredna tri mjeseca od 19.12.2024. godine do 19.03.2025. godine.

Projektovana kota vodnog ogledala je do 281 mn.m. Trenutna kota vodnog ogledala odlagališta Jezero je 281,00 mn.m.

Prema normalnom profilu brane, drenažni sistem u tijelu brane urađen je do kote 280,00 mn.m.

Termoelektrana „Tuzla“ je izradila novi Elaborat o zapunjenosti odlagališta produkata procesa Jezero u junu 2024. godine. Na bazi Elaborata izračunata zapremina odlagališta Jezero predviđa se korištenje odlagališta Jezero na period od cca 2 godine.

Za aktivnost ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i oborinskih onečišćenih voda iz kompleksa od četiri bloka (blok 3,4,5,6) ukupno instalisane snage 730 MW - pogona za proizvodnju toplinske i električne energije u TE Tuzla, deponije šljake i pepela Jezero II, manipulativnih i saobraćajnih površina TE „Tuzla“ Tuzla, u recipijent rijeku Jalu je izdato rješenje o vodnoj dozvoli broj: UP-1/21-3-40-151-5/24 od 30.06.2026. godine od strane ove Agencije kojim su propisani uslovi pod kojim se sa aspekta voda mogu provoditi ove aktivnosti.

U postupku donošenja navedenog rješenja kao u zahtjevu za izdavanje naloga utvrđeni su razlozi zbog kojih dolazi do vanrednog ispuštanja tehnoloških otpadnih voda na ispustu E3.

Nakon rekonstrukcije RT2 i povećanja volumena taložnika, te puštanja u rad sistema, odnosno uključivanja maksimalnih količina otpadne vode iz glavnog kolektora otpadnih voda u zatvoreni ciklus i tretman otpadnih voda u TE „Tuzla“ i u bazene bager stanica došlo je do znatnog porasta nivoa vodnog ogledala na odlagalištu Jezero. Prosječan porast nivoa vodnog ogledala iznosio je 5 puta više u odnosu na period august 2023. godine u odnosu kada sistem nije funkcionisao u punom kapacitetu odnosno kada je sistem radio bez ubacivanja značajne količine otpadne vode.

Iz navedenih razloga kao i u vrijeme obilnih kišnih padavina pojavljuje se potreba za povremenim ispuštanjem otpadnih voda na ispustu E3.

Nivo vodnog ogledala na odlagalištu Jezero je, nakon obustave ispuštanja vode prema prethodnom vodnom nalogu iz septembra 2024. godine, u konstantnom porastu zbog kontinuiranog odlaganja šljake i pepela i dodavanja sirove vode u zatvoreni sistem. Sirova vode se dodaje nedovoljnog protoka povratne vode uzrokovanog smanjenjem poprečnog presjeka cjevovoda povratne vode (inkrustacija) što uzrokuje zapunjavanje akumulacije, te je sigurnost brane uslovljena ispuštanjem vode sa odlagališta.

Jedan od razloga ispuštanja tehnološke otpadne vode na ispustu E3 a što je predmet ovog naloga je hidrološka situacija u prethodnom periodu koja je bila izuzetno nepovoljna zbog značajno manjih dotoka vode u hidroakumulacije i smanjene proizvodnje električne energije iz hidropotencijala. JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo je prinuđena u znatno većoj mjeri od planiranog koristiti resurse iz termoelektrane u odnosu na plan po EEB-u.

Dodatni razlog za povremenim ispuštanjem tehnološke otpadne vode je problem oko nabavke inhibitora koji se koriste za sprječavanje stvaranja inkrustracija po stijenkama cjevovoda za povrat vode u zatvorenom sistemu a samim tim sprečavaju taloženje u cjevovodima koje uzrokuje smanjenje poprečnog presjeka cjevovoda i protoka povratne vode a što ima za posljedicu dodavanje vode za odvođenje šljake i pepela te povećanje količine vode koje se odlažu na deponiju Jezero II.

U prethodnom zahtjevu za izdavanje naloga je navedeno da se planira mehaničko čišćenje cjevovoda povratne vode kako bi se postigao projektovani kapacitet i onemogućilo eventualno dodavanje sirove vode u hidraulički transport šljake i pepela na odlagalište.

U ovom zahtjevu je navedeno da se izbor ponuđača za ove radove očekuje u januaru 2025. godine, nakon čega je predviđeno potpisivanje ugovora i realizacija istog.

Provođenjem ove aktivnosti ispunio bi se uslov iz tačke 3.15. važećeg rješenja o vodnoj dozvoli kao i uslov iz prethodnog vodnog naloga iz tačke 5. iz aprila 2024 godine.

Tačka 5. ovog naloga je opet propisala obavezu čišćenja cjevovoda povratne vode ali kao uslov koji će biti potrebno izvršiti prije izdavanja novog naloga.

Prilikom vanrednih ispuštanja na ispustu E₃ će se vršiti monitoring kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda, putem laboratorije ovlaštene od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u cilju utvrđivanja tereta zagađenja u periodu vanrednih ispuštanja.

U navedenoj dozvoli su propisani uslovi u skladu sa dinamičkim planom u kome su dati rokovi i aktivnosti za otklanjanje ovih situacija vanrednog ispuštanja te postizanje kvaliteta prečišćenih tehnoloških otpadnih voda u dozvoljene granične vrijednosti prema Uredbi o ispuštanju otpadnih voda iz termoelektričnih postrojenja u površinske vode.

Zbog navedenog neophodno je izvršiti kontrolisano ispuštanje tehnološke otpadne vode sa odlagališta, preko odvodnog kanala na kojem je instalirano mjerno mjesto E₃, i smanjiti nivo vodnog ogledala na odlagalištu Jezero sa kote 281,00 m n.m. na kotu od cca 279,50 m n.m. ili za cca 1,5 metar, u cilju osiguranja sigurnosti brane na odlagalištu Jezero.

Na osnovu svega navedenog i zbog činjenice da su nastupile okolnosti koje onemogućavaju ispunjenje svih uslova propisanih navedenom vodnom dozvolom, radi usklađivanja postupanja u skladu sa novonastalim uvjetima, a u skladu sa članom 132. i članom 133. Zakona o vodama («Službene novine Federacije BiH», broj 70/06), u postupku rješavanja predmeta zahtjeva, odlučeno je da se za namjeravanu aktivnost izda novi Nalog.

Za aktivnost privremenog i kontrolisanog ispuštanja tehnoloških otpadnih voda sa odlagališta šljake i pepela „Jezero“ preko ispusta (mjerno mjesto) E₃ na period od tri mjeseca od izdavanja ovog naloga, tačkama 1. do 4. dispozitiva Naloga, propisani su uvjeti u skladu sa članom 132. stav 1. i 2. Zakona o vodama, a u vezi sa članom 13. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, uslovima pri kojim neće se bitno degradirati kvalitet vode, promijeniti morfologija nizvodnog korita rijeke Jale, te štetno uticati na akvatične i poluakvatične ekosisteme na nizvodnom toku rijeke Jale.

Na osnovu predviđene aktivnosti i na osnovu članova 132. i 133. Zakona o vodama i člana 200 stav 1. Zakona o upravnom postupku, odlučeno je kao u dispozitivu Naloga.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti prigovor u roku od 7 dana od dana prijema Rješenja.

Prigovor se podnosi neposredno pismeno Agenciji za vodno područje rijeke Save Sarajevo.

Obradivač akta: Nihad Pezo, dipl.inž.građ.

Po ovlaštenju
Rukovodilac sektora za izdavanje
vodnih akata

Nihad Pezo, dipl.inž.građ.

Dostaviti:

- JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, Podružnica TE „Tuzla“, 21 aprila 4, Tuzla
- FUZIP, Federalni vodni inspektorat, Fehima ef. Čurčića 6, 71000 Sarajevo
- AVP Sava, ISV-vodna knjiga
- Org.jed. 50
- Org.jed. 40-arhiva
- Oglasna tabla AVP Sava Sarajevo